

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Dato: 28.10.2021
Vår ref: 20/25181-6
Deres ref: 2021/2108
Saksbeh.: Katrine Skajaa Gunnarsli

Uttalelse til ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 Sør-Norge

Vi viser til høring av ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 Sør-Norge.

Planen gir et godt overblikk over rovviltforvaltningen i Norge, gjeldende kunnskap om rovviltartene og de utfordringene man står overfor i region 2. Planen vil etter vårt syn være et godt grunnlag for rovviltnemdas arbeid i region 2. Forvaltningsplanen er i stor grad en videreføring av gjeldende plan.

Vi viser for øvrig til at Fylkestinget i Agder har vedtatt Regionplan Agder 2030. Ifølge planen er det satt som mål at naturmangfoldet og leveområdene til sårbare arter er ivaretatt i Agder i 2030. Denne regionalpolitiske føringen må også legges til grunn for rovviltforvaltningen for Agder.

Dette brevet vil bli referert for fylkeskommunens hovedutvalg for næring, klima og miljø i utvalgsmøte den 18. november 2021.

Med hilsen

Christina Milsom
Avdelingsleder
Bærekraftig utvikling

Katrine Skajaa Gunnarsli
Rådgiver
Bærekraftig utvikling

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: STATSFORVALTEREN I AGDER

Rovviltnemnda i region 2 c/o
Statsforvaltaren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

Vår ref.:

2020/377-6

Sakshandsamar:

Inge Olav Fjalestad
inge.olav.fjalestad@bygland.kommune.no

Dato

28.10.2021

MELDING OM VEDTAK

Vedtak Høring av ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 Sør-Noreg

Plan-, miljø- og ressursutvalet i Bygland kommune har i møte 12.10.21 vedteke følgjande uttale til ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2:

Bygland kommune meiner at ny forvaltningsplan er god og at den i hovudsak bør vidareførast. Kommunen har følgjande kommentarar til forvaltningsplanen.

Forvaltning av gaupe:

Bygland kommune er positive til at kommunen er ført opp som prioritert beiteområde.

Tildeling av fri kvote på gaupe er vesentleg for at vi skal halde bestanden av gaupe på eit akseptabelt nivå som sauenevinga kan leve med. Ved fastsetting av kvoter bør områder med mange beitedyr i utmarka få tildelt høgare kvote på gaupe. Det bør stadfestast under kapitel strategiar og tiltak.

Få dagar med gode sporingstilhøve gjer at vi òg ynskjer at forvaltninga tek i bruk viltkamera i vår region for betre overvaking av bestandsstorleiken eller yter tilskot til dette.

Forvaltning av kongeørn:

Kongeørn kan vere ein vesentleg skadegjerar på sau. Vi saknar meir konkret vurdering på kva som er vesentleg skade på beitedyr utført av kongeørn og klarare føringar for når det kan gis skadefellingsløyve på ørn av Statsforvaltaren under strategiar og tiltak.

Forvaltning av ulv:

Ulv er ikkje ynskjeleg i vår region og det bør settast i verk effektive tiltak for å ta ut skadegjerande ulv. Følgjande setning under strategiar og tiltak for ulv foreslår vi å ta ut av forvaltningsplanen: «*For ulv skal kunnskap om eventuelle individer med særlig viktig genotype (finskrussik opphav) vektlegges og ved slik forekomst av særskilt viktige individer i regionen skal det normalt ikke åpnes for lisensfelling uten særskilt tiltak.*»

Perioden for lisensjakt på ulv vart endra for nokre år sidan slik at den no startar 1. desember og sluttar 31. mai. Vi meiner forvaltninga bør arbeide for at perioden for lisensjakt bør utvidast slik at ein kan felle ulv frå 25. september til 31. mai utanfor ulvesonen.

Kommunen si rolle:

I planen gis kommunen oppgåver som det følgjer administrasjon og utgifter med. Kommunale midlar til skadefellingslag og administrasjon av desse må dekkast av statlege midlar. Det kan ikkje bli forventa at kommunen yter midlar til drift / opplæring av skadefellingslag.

For meir utfyllande kommentarar visar vi til saksframstillinga under.

Klagerett

Vedtaket kan klageast over til kommunen. Klagefristen er 3 veker rekna frå den dagen då brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkeleg at klaga er postlagt innan fristen, jfr. Forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Klaga skal sendast skriftleg til den som har gjort vedtaket, oppgje vedtaket det blir klaga over, den eller dei endringar som ein ønskjer, og dei grunnar du vil påpeike for klaga jfr. Forvaltningsloven § 32.

Dersom du klager så seint at det kan vere uklart for oss om du har klaga i rett tid, bør du også oppgje når denne meldinga kjem fram. Sakshandsaming i klagesaker følgjer §§ 28-36 i Forvaltningslova.

Med helsing
Bygland kommune

Inge Olav Fjalestad
Skogbrukssjef

Vedlegg:
1 Saksframlegg med vedtak

Saksmappe: 2020/377
Sakshandsamar: IOF
Dato: 20.09.2021

SAKSFRAMLEGG

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
98/21	Plan, miljø- og ressursutvalet	12.10.2021

Høyring av ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 Sør-Noreg

Plan, miljø- og ressursutvalet si handsaming av sak 98/2021 i møte den 12.10.2021:

Handsaming:

Kommunedirektøren si innstilling blei samrøystes vedteken

Vedtak:

Bygland kommune meiner at ny forvaltningsplan er god og at den i hovudsak bør vidareførast. Kommunen har følgjande kommentarar til forvaltningsplanen.

Forvaltning av gaupe:

Bygland kommune er positive til at kommunen er ført opp som prioritert beiteområde. Tildeling av fri kvote på gaupe er vesentleg for at vi skal halde bestanden av gaupe på eit akseptabelt nivå som sauenevinga kan leve med. Ved fastsetting av kvoter bør områder med mange beitedyr i utmarka få tildelt høgare kvote på gaupe. Det bør stadfestast under kapitel strategiar og tiltak.

Få dagar med gode sporingstilhøve gjer at vi òg ynskjer at forvaltninga tek i bruk viltkamera i vår region for betre overvaking av bestandsstorleiken eller yter tilskot til dette.

Forvaltning av kongeørn:

Kongeørn kan vere ein vesentleg skadegjerar på sau. Vi saknar meir konkret vurdering på kva som er vesentleg skade på beitedyr utført av kongeørn og klarare føringar for når det kan gis skadefellingsløyve på ørn av Statsforvaltaren under strategiar og tiltak.

Forvaltning av ulv:

Ulv er ikkje ynskjeleg i vår region og det bør settast i verk effektive tiltak for å ta ut skadegjerande ulv. Følgjande setning under strategiar og tiltak for ulv foreslår vi å ta ut av forvaltningsplanen: «For ulv skal kunnskap om eventuelle individer med særlig viktig genotype (finskrussik opphav) vektlegges og ved slik forekomst av særskilt viktige individer i regionen skal det normalt ikke åpnes for lisensfelling uten særskilt tiltak.»

Perioden for lisensjakt på ulv vart endra for nokre år sidan slik at den no startar 1. desember og sluttar 31. mai. Vi meiner forvaltninga bør arbeide for at perioden for lisensjakt bør utvidast slik at ein kan felle ulv frå 25. september til 31. mai utanfor ulvesonen.

Kommunen si rolle:

I planen gis kommunen oppgåver som det følgjer administrasjon og utgifter med. Kommunale midlar til skadefellingslag og administrasjon av desse må dekkast av statlege midlar. Det kan ikkje bli forventa at kommunen yter midlar til drift / opplæring av skadefellingslag.

For meir utfyllande kommentarar visar vi til saksframstillinga.

Kommunedirektøren si innstilling:

Bygland kommune meiner at ny forvaltningsplan er god og at den i hovudsak bør vidareførast. Kommunen har følgjande kommentarar til forvaltningsplanen.

Forvaltning av gaupe:

Bygland kommune er positive til at kommunen er ført opp som prioritert beiteområde. Tildeling av fri kvote på gaupe er vesentleg for at vi skal halde bestanden av gaupe på eit akseptabelt nivå som sauenevinga kan leve med. Ved fastsetting av kvoter bør områder med mange beitedyr i utmarka få tildelt høgare kvote på gaupe. Det bør stadfestast under kapitel strategiar og tiltak.

Få dagar med gode sporingstilhøve gjer at vi òg ynskjer at forvaltninga tek i bruk viltkamera i vår region for betre overvaking av bestandsstorleiken eller yter tilskot til dette.

Forvaltning av kongeørn:

Kongeørn kan vere ein vesentleg skadegjerar på sau. Vi saknar meir konkret vurdering på kva som er vesentleg skade på beitedyr utført av kongeørn og klarare føringar for når det kan gis skadefellingsløyve på ørn av Statsforvaltaren under strategiar og tiltak.

Forvaltning av ulv:

Ulv er ikkje ynskjeleg i vår region og det bør settast i verk effektive tiltak for å ta ut skadegjerande ulv. Følgjande setning under strategiar og tiltak for ulv foreslår vi å ta ut av forvaltningsplanen: *«For ulv skal kunnskap om eventuelle individer med særleg viktig genotype (finskrussik opphav) vektlegges og ved slik forekomst av særskilt viktige individer i regionen skal det normalt ikke åpnes for lisensfelling uten særskilt tiltak.»*

Perioden for lisensjakt på ulv vart endra for nokre år sidan slik at den no startar 1. desember og sluttar 31. mai. Vi meiner forvaltninga bør arbeide for at perioden for lisensjakt bør utvidast slik at ein kan felle ulv frå 25. september til 31. mai utanfor ulvesonen.

Kommunen si rolle:

I planen gis kommunen oppgåver som det følgjer administrasjon og utgifter med. Kommunale midlar til skadefellingslag og administrasjon av desse må dekkast av statlege midlar. Det kan ikkje bli forventa at kommunen yter midlar til drift / opplæring av skadefellingslag.

For meir utfyllande kommentarar visar vi til saksframstillinga under.

SAKSUTGREIING

Samandrag/ konklusjon

Rovviltnemnda i region 2 (Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder) har sendt ny forvaltningsplan ut på høyring. Forslag til ny forvaltningsplanen legg opp til tilnærma lik praktisering som tidlegare. Bestandmål i vår region er 12 ynglingar av gaupe i snitt pr. år dei siste 3 åra. Ulv, bjørn og jerv skal kunne finnast i regionen, men ikkje ha faste ynglande bestandar. For kongeørn er det sett eit nasjonalt mål om 850 – 1200 hekkande ørnepar. Strategiar og tiltak for forvaltning av gaupe, ulv, bjørn, jerv og kongeørn er godt innarbeida og har fungert tilfredsstillande i vår region, men kan med fordel utdjupast nærare på nokre punkt.

Bakgrunn for saka

Rovviltnemnda i region 2 har sendt ut forslag til ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 Sør-Noreg på offentlig høyring. Bygland kommune sendt innspel til melding om oppstart til forvaltningsplanen (vedlegg 3) jf. vedtak i PMR-utvalet den 27.10.2020. Planen skal danne grunnlaget for rovviltnemnda og Statsforvaltaren sine prioriteringar og føringar i rovviltforvaltninga i regionen. Høyringsfristen er sett til 1. november.

Formelt grunnlag

Forvaltningsplanen for rovvilt bygger på føringar i viltloven og naturmangfaldloven, medan rovviltforskrifta gir forvaltninga konkrete rammer og verkemidlar.

Vurderingar og konsekvensar

Det er rovviltnemnda sitt ansvar å utarbeide forvaltningsplan for rovvilt i regionen. Nemnda fastsetter retningslinjer for fordeling av midlar til førebyggjande tiltak og gir råd om bruken av landbrukspolitiske verkemiddel. Nemnda fastsetter kvoter for skadefelling og lisensfelling på ulv, bjørn og jerv, samt skadefelling og kvotejakt på gaupe, dersom bestandsmål er nådd.

Norge er delt opp i 8 forvaltningsområder for rovvilt. Bygland kommune tilhøyrar region 2 – Sør-Norge som dekker dei tidlegare fylka Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder.

Den fyrste forvaltningsplanen kom ut i 2007 og gjeldane forvaltningsplan er frå april 2017 [Forvaltningsplan for rovvilt i region 2](#) Ny rullering av planen er planlagt i 2021.

Rovviltforliket i 2011 legg opp til ei differensiering mellom områder prioritert for beitedyr, og områder der dei nasjonalt fastsette måla om yngling skal kunne nåast. I region 2 er det fastsatt mål om 12 årlege ynglingar av gaupe, ingen ynglingar av jerv, ulv eller bjørn. For kongeørn er det ikkje fastsatt regionale mål, men arten skal forvaltast slik at bestanden er mellom 850-1200 hekkande par i Noreg.

Under følgjer vurderingar og innspel på føringar i forvaltningsplanen som kommunedirektøren meiner bør endrast.

Gaupe

I forslag til ny plan har ein vidareført ordningar som var i den førre planen. Bygland kommune er definert som beiteprioritert område som utgjør buffersone mot vest. Kvotefri jakt kan i følgje planen opnast for når bestandsmålet er nådd og situasjonen elles tilseier det.

Gaupebestanden regulerast i regionen ved kvotejakt og ved skadefelling. Kvotejakt er aktuelt når bestandsmålet i regionen på 12 årlege ynglingar er nådd. Storleiken på kvotene tilpassas bestandsnivået og fordelast til jaktområder ut frå beitebruk, tap av sau og påvist bestand. Bygland kommune ligg i forvaltningsområde prioritert beiteområde/buffersone der det ikkje er mål om yngling av gaupe. I den samanheng er det dei seiste åra gjeve kvotefri jakt for kommunane Bygland, Evje og Hornnes, Iveland, Lillesand og Birkenes (jaktområde vest 1).

Bygland kommune har hatt den mest stabile gaupebestanden i Agder, og det har vore ynglande gaupe i kommunen i fleire år (ikkje alle er vorte registrerte). I jakttida er det relativt få dagar med gode sporingsforhold som gjer at ein har få dagar med jakt. Få jakt dagar eitt år kan føre til at det ikkje blir felt gaupe eitt år, medan ein har sjans til å ta ut fleire gauper dei åra ein har betre jaktforhold. Erfaringane med kvotefri jakt i området er difor svært positiv ved at ein har moglegheit til å felle fleire gauper viss det er felt ingen/få gauper føregående år.

Vi ser at tap av sau på beite blir vesentleg redusert i delar av kommunen når det er teke ut gaupe i eit område.

Stadfesting av bestandsstorleik er i hovudsak basert på dokumenterte spor eller bildedokumentasjon av gaupe. Det er registreringar av familiegrupper i perioden 1. oktober – 28. (29.) februar som leggast til grunn for estimat av ynglande gauper. For at ein observasjon etter fleire gaupe spor på snø skal kunne vurderast som spor etter familiegruppe, må spora vere frå same tid (dvs. i nysnø), spora må gå i same retning og SNO personell må følgje spora minst 3 km i terrenget. Få dagar med gode sporforhold gjer det ofte vanskeleg å få dokumentert familiegrupper i denne perioden. I forvaltningsplanen er viltkamera nemnt som eit verkty for å få betre dokumentasjon over bestanden i områder med lite snø.

Kommunedirektøren meiner at kommunar med få beitedyr i utmarka bør ta eit større forvaltningsansvar med tanke på ynglande gauper i sine områder. Kjenner ein til ynglande hogaupe i jaktområde vest 1 bør rovviltnemnda kunne tildele kvote i jaktområdet vest 1, sjølv om bestanden i regionen er under 12 ynglande gauper. Det er positivt å bruke viltkamera meir aktivt, for å få dokumentert betre oversikt over bestanden av gaupe i regionen. Midlar til overvaking bør prioriterast.

Kongeørn

Talet på hekkande par er estimert til 160 (140-177) i perioden 2015-2019 i region 2. Kongeørn kan i enkelte område ta ein del sau på beite. Å finne ut kor mange sauer som eit kongeørnpar tek er vankeleg. I forvaltningsplanen står det under skadefelling s 10: «Skadefelling av kongeørn kan vedtas i akutte tilfeller der det volder vesentlig skade på bufe eller tamrein.» Det er Statsforvaltaren som skal avgjere søknader om skadefelling på kongeørn.

Kommunedirektøren meiner at ein må ha konkrete vurderingar rundt forvaltninga av ørnebestanden i regionen og meir konkrete retningslinjer for kva som skal til for å gi skadefellingsløyve på ørn.

Ulv, jerv og bjørn

Dei siste åra har det årleg vore eit eller fleire individ av ulv i kommunen, medan bjørn sjeldan er observert i kommunen. Båe artar har tatt beitedyr i kommunen. Jerv har ein til no ikkje registrert som skadegjerar på beitedyr i kommunen.

Rovviltforskrifta § 10 <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242> vart endra i mars 2019 slik at fellingsperioden for lisensjakt på ulv utanfor ulvesonen vart endra frå 1. oktober - 31. mars til 1. desember - 31. mai. Rovviltnemnda har ikkje mynde til å utvide jakttid, men kan innskrenke perioden for lisensjakt.

I forvaltningsplanen legg ein opp til at det ikkje skal fellast ulv som det syner seg kan tilføre ulvebestanden i Noreg «nytt blod» (genotype av finskrussisk avstamming). Vi har forståing for at ein ynskjer å få avla inn ulv i frå andre områder i den norske ulvestamma, men det er etter vårt synspunkt lite føremålstenleg å ha ulv i Agder med så mange beitedyr og så langt frå ulvesona. Sannsynlegheita for vesentleg tap av dyr på beite er for stor til at ein kan la ein ulv gå i vårt område i lengre tid.

Kommunedirektøren meiner at rovviltnemnda bør prøve å få utvida lisensperioden slik at det opnast for lisensjakt når elgjakta startar den 25. september. Då er det mange jegerar ute på jakt, og det vil auke sjansen for å ta ut skadegjerande ulv som ikkje er felt av skadefellingslag. Setninga som står under strategiar og tiltak for ulv bes ta ut av forvaltningsplanen: *«For ulv skal kunnskap om eventuelle individer med særlig viktig genotype (finskrussisk opphav) vektlegges og ved slik forekomst av særskilt viktige individer i regionen skal det normalt ikke åpnes for lisensfelling uten særskilt tiltak.»*

Kommunen si rolle:

I framlegg til ny plan står det følgjende: *«Kommunen har ansvar for det lokale skadefellingslaget. Der fellingsforsøk utføres i kommunal eller interkommunal regi, har kommunen ansvaret for administrasjon av fellingsforsøken, herunder godtgjøringsordningen for deltakere i fellingsforsøk.»* Under kapitel skadefelling står det på side 40: *«Hvert fylke skal ha etablert kommunale/interkommunal beredskap som raskt og effektivt kan mobilisere nødvendig mannskap ved forsøk på skadefelling. Statsforvalterne bed bidra i dette arbeidet og kommunene bes avsette tilstrekkelig med midler til drift av mannskap ut over selve fellingsoppragene.»*

Kommunedirektøren meiner forvaltningsplanen tillegger kommune større ansvar utan at det følgjer nok ressursar for dekking av utgifter til fellingslag og administrasjon. Forvaltningsplanen bør vere tydleg på at det er statlege organ som skal dekke utgiftene i samband med forvaltning av store rovdyr. Kommunedirektøren meiner at det bør kome fram i forvaltningsplanen att kostnadar forbunde med løn og administrasjon av fellingslag skal dekkast av statlege midlar.

Bygland, **20.09.2021**

Kommunedirektør

Vedlegg:

1 Høring på ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 Sør-Norge.pdf

- 2 Forvaltningsplan rovvilt REGION 2 - 15.09.21 red..pdf
- 3 Innspel til melding om oppstart av forvaltningsplan for rovvilt

Melding om vedtak blir sendt til:
Rovviltnemnda i region 2

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår ref:
2018/297-17

Sakshandsamar:
Sigrid Bjørgum
sigrid.bjorgum@bykle.kommune.no

Dato:
25.10.2021

Høringsuttale til utkast til ny forvaltingsplan for rovvilt i region 2 i Sør Noreg

Bykle viltutval har drøfta saka i møte den 20.10.21 og vil kome med følgjande uttale:

Bykle viltutval meiner at Bykle kommune må sidestillast med til dømes Bygland og tildelast kvotefri jakt på gaupe. Dette vert grunngjeve med tettleiken av beitedyr i kommunen.

Med helsing
Bykle kommune

Birger Trydal
Leiar i Bykle viltutval

1. november 2021

Til Rovviltnemnda i region 2 v/sekretariatet

Innspill til ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) ønsker med dette å gi innspill til ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2. Foreningen Våre Rovdyr er en landsomfattende frivillig organisasjon som ble stiftet i 1986. Vi jobber for å bevare rovdirene i Norge, og for at det skal bygges opp livskraftige bestander av rovdirene i sitt naturlige miljø. Bevaring av rovdirenes leveområder er også helt sentralt i vårt arbeid.

Vi jobber aktivt for å gi tilbakemelding på aktuelle høringsuttalelser og spesielt nye forvaltningsplaner for rovviltregionene. Forvaltningsplanene er et særdeles viktig virkemiddel for en god forvaltning av alle våre store rovdire og på en best mulig måte legge til rette for at de store rovdirene vil forekomme i levedyktige bestander i sine naturlige habitat slik som naturmangfoldloven § 5 krever.

Som en generell tilbakemelding legger forvaltningsplanene ofte alt for stor vekt på beitenæringens interesser og ser alt for lite de verdiene som rovdirene representerer for aktuelle distriktsnæringer. Ikke minst det potensiale som foreligger i å ha forekomster av store rovdire som en opplevelsesnæring for distriktene. Vi ønsker videre å kommentere noen konkrete punkt i den planen for foreligger fra region 2.

Fokuset på jakt og skyting av rovdire

I forvaltningsplanen står det følgende:

«Det skal åpnes for lisensfelling dersom det foreligger indikasjoner på eller kan forventes forekomst i regionen».

Gaupa er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Det må settes større søkelys på å bevare en sterkt truet art. Er det ikke skader på husdyr, er det heller ikke nødvendig med uttak i samme grad. Dersom det ikke er skader, er det ingen grunn til å ha samme jakttrykk. Samme eller større uttak kan heller ikke begrunnes med et konfliktdempende tiltak. Det er ikke skyting av kritisk truede arter i norsk natur som bidrar til konfliktdemping, men kunnskap og kjennskap til hvordan man lever sammen med rovdire. Det er en vanlig misoppfatning at å få muligheten til å jakte på store rovdire medfører en konfliktdemping, da forskning viser det motsatte.

Med et lavere antall sau på beite som er anbefalt av næringen selv og ikke minst at færre sau blir tatt av fredet rovvilt bør og må føre til at jakttrykket på gaupa reduseres. Siden starten av dokumentasjonsperioden for gaupe startet i 1997 er det en klar nedgang i gaupebestanden, dermed bør kvotefri jakt ikke forekomme og kvoten bør reduseres. Det må tas hensyn til artens naturlige preferanser til ulike områder som kan beskrives som kjerneområder. Dette bør være en helt vanlig forvaltningspraksis.

Befolkningens holdninger til rovdyr

Folk flest er positive til rovdyr. Spørreundersøkelsen til NINA om «Nordmenns holdninger til store rovdyr»¹ viser tydelig at befolkningen ønsker rovdyr, også befolkningen som bor der det allerede finnes rovdyr. I tillegg til at rovdyr er en ressurs og en naturlig del av naturen, er det mange brukere av naturen som ønsker å oppleve rovdyr i naturen. Dette må det tas mye større hensyn til i forvaltningsplanen.

Bufferoner

I forvaltningsplanen står det:

«I områder der det ikke er noe mål om yngling av gaupe («bufferonen»), skal størrelsen på kvotene i utgangspunktet ikke være begrensende for uttaket. Dersom bestandssituasjonen tilsier det, skal hunddyrkvoten normalt ikke gjelde i beiteprioritert område i Aust-Agder».

Bufferoner bør fjernes da de ikke fungerer etter hensikten. Det har vært store mediaoppslag om bufferoner som har vært tilpasset rovdynenes leveområder, men lite oppslag om at man faktisk har slike bufferoner for beitedyr også. Det blir henvist til NINA-rapport 1268², men det er ikke vanlig med slike bufferoner slik de beskriver det i rapporten. Om en buffersone skal fungere, så kan ikke buffersonen være prioritert beiteområde. Dette må i så fall være en buffersone for å differensiere rovdyr og beitedyr geografisk lenger fra hverandre. Slik vil ikke en buffersone som er beiteprioritert fungere slik som forvaltningsplanen legger opp til. Hunddyr må uansett spares og kvotefri jakt må opphøre. Det er i tillegg ikke noe omfattende skadebilde i disse kommunene og antall sau i region 1 har gått ned. Vi må også minne på at region 1 har egen forvaltningsplan og at det heller ikke finnes bufferoner for å oppnå forvaltningsmål for rovdynene. Da bør i så fall region 2 foreslå buffersone for bjørn i forvaltningsområder for denne arten, siden brunbjørn aldri har vært i nærheten av bestandsmålet.

Om man skal henviser og ta utgangspunkt i NINA-rapport 1268 om den regionale rovviltforvaltningen bør også nemndene anbefale og legge opp til at bestandsmålet på gaupe og jerv blir kun delt opp i Sør- og Nord-Norge. Da hadde nemndene måtte tilpasse forvaltningsplanene etter de naturlige leveområdene til rovdynene og ikke slike kunstige fylkesgrenser som det gjøres i dag.

Det skrives i forvaltningsplanen at: «og det er få utmarksområder som ikke utnyttes til husdyrbeiting». Dette er feil. Det er mange områder som det er lite eller ingen sau på utmarksbeite. Det kan vises til store områder blant annet i Bykle kommune hvor det går lite eller ingen sau på utmarksbeite.

---

¹ <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2451994>

² <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2391094>

Jerv som renovatør

Jerv er en sterkt trua art som Norge har et spesielt ansvar for. Det er svært lite tap av sau til jerv, samtidig er det store skog- og fjellområder som det ikke finnes sau på beite. Her bør det være større toleranse for å ha jerv, en art som også kan fungere som en renovatør. Det vises til CWD som er påvist på villreinen som også er en ansvarsart for Norge. Jerv kan ta ut svake og sjuke dyr samt kadaver. Slike økologiske vurderinger med hele naturen som næringskjede blir i altfor liten grad tatt hensyn til og vurdert.

Ulv og brunbjørn

Streifdyr av ulv og bjørn forekommer i regionen. Forskning viser at spesielt hannbjørner kan streife langt. Det er også vist at streifende hannbjørn i de aller fleste tilfellene vandrer tilbake til områder der det er hunnbjørner. Det er stor sannsynlighet for at streifende hannbjørner vandrer tilbake til kjerneområdet for binner og felling av slike streifdyr bør ikke forekomme.

Ulven i Norge er preget av sterk innavl. Det bør legges sterkt vekt på å identifisere individer av ulv som kommer til regionen før det eventuelt blir skadefelling, da det kan være viktige individer med finsk-russiske gener. Det er viktig å bevare disse individer for å redusere innavlsgraden i ulvebestanden. Naturmangfoldloven § 5 er tydelig på bevaring av genetisk mangfold på lang sikt er lovpålagt.

Naturkrise

Naturen er kompleks og økosystemer bør inneholde alle ledd i næringskjeden- fra et mangfold av planter- planteetere, rovdyr og toppredatorer. Vi står midt i en natur- og klimakrise og artstapet er større en noen gang. Rovviltnemndene har fått delegert ansvar for forvaltningen av fredet og truede rovviltarter. Det er et stort ansvar rovviltnemndene innehar, og etter at rovviltnemndene ble opprettet i 2005 har ikke konfliktnivået blitt bedre. Det er derfor på høy tid at rovviltnemndene også forstår den viktige rollen i å ivareta alle sider av rovviltforvaltningen på en mye bedre måte enn det som har skjedd hittil.

Tapstall

Argumenter som relateres opp mot antall erstattede sauer bør ikke finne sted. Da det er stor forskjell på erstattede sau, og sau som er «antatt sikker» eller «dokumentert» av SNO. Fra 1. april 2017 (reg.plan vedtatt) og fram til 31. desember 2020 i Agder er det 54 sau dokumentert eller antatt sikker. I samme tidsrom er det erstattet 1296 sau. Normaltapet i denne perioden er 2889. Noe som tydelig viser at angrep på sau fra fredet rovvilt til en ubetydelig.

I de fem kommunene Bygland, Evje & Hornes, Iveland, Lillesand og Birkenes som er såkalte buffersoner er det fra 01. april 2017 til d.d. 13 dokumenterte skader på sau. Det er helt tydelig at det ikke er rovdirene som utgjør noen trussel for beitenæringen, men de større strukturelle omleggingene som landbruket blir utsatt for.

Konklusjon

Forvaltningsplanen må i mye større grad legge til rette for rovdirenes tilstedeværelse og områder hvor de skal få lov til å leve. Fokuset må forandres slik at målet om å forvalte gaupa bort fra kategorien sterkt truet på norsk rødliste kan lykkes. Fordeler med tilstedeværelse av store rovdyr i regionen må også vektlegges. Her har rovviltnevdene et stort og viktig arbeid foran seg for å få senket konfliktnivået i rovviltforvaltningen. Kunnskapsgrunnlaget i ethvert vedtak må vektlegges mer, og fokuset på skyting av truede rovdyr må opphøre.

På vegne av de stemmeløse i norsk natur,

Alette Sandvik, daglig leder

Ingvild Elise Ihle, rådgiver

Rovviltnemnda i region 2
c/o Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325, 1502 Moss
sfovpost@statsforvalteren.no

Kristiansand, 30. oktober 2021

Høringssvar – forslag til ny forvaltningsplanen for rovvilt i region 2

Landbruksorganisasjonene i region 2 (fylkeslagene i Norsk Sau og Geit, Norsk Bonde og Småbrukerlag og Norges Bondelag) gir her sitt felles svar på høringen.

Vi viser også til vårt felles innspill til revisjonen, datert 21. oktober 2020.

Der meldte vi: «Eksisterende forvaltningsplan fra april 2017 har etter vårt syn fungert på en god måte og at det slik sett ikke er nødvendig å gjøre vesentlige endringer. Det er heller ikke gjort endringer i rovviltpolitikken som krever endringer. Vår erfaring er også at den avgåtte nemda gjennomførte sitt arbeid i henhold til planen, dette har gitt beitenæringa forutsigbarhet»

Det foreliggende høringstkastet til ny plan følger, slik vi leser det, opp tidligere plan og praksis. Det er vi tilfreds med.

Vi har allikevel noen få konkrete innspill:

Bestandsovervåking

I vårt brev av 21. oktober 2020 skrev vi «Vi mener at rovviltnemnda må bidra til at utplassering og bruk av viltkamera som registreringsmetode kommer tydeligere inn i planen».

I høringstkastet er kapittel om bestandsovervåking fjernet.

Vårt poeng er at snø- og sporingsforholdene i store deler av regionen er dårlige og at en større satsing på systematisk overvåking med viltkameraer bør være en klar strategi, forankret i forvaltningsplanen.

Rask håndtering av skadesituasjoner

Punkt 2 i overordna strategier (s 33 i høringstokumentet) er viktig. Vi ønsker å påpeke at antall rovdrykkontakter, og god geografisk dekning av disse, er viktig for å følge opp de skadene og spormeldingene som meldes inn. Dette er også konflikthforebygging.

Strategier og tiltak – gaupe.

Første kulepunkt (s. 33) kan misforstås. Vi foreslår å legge inn presiseringen «for regionen», slik: *Bestanden skal ligge så nær bestandsmålet som mulig, men forvaltes slik at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen nås årlig og med en sammenhengende bestand i de områdene det er mål om yngling.*

Skadefelling (S. 40)

Vi foreslår et nytt kulepunkt:

Det skal tilstrebes at skadefelling gjennomføres på en mest mulig rask og effektiv måte. Det innebærer f.eks. at det skal være lav terskel for å søke praktisk bistand fra SNO og at bruk av løs på drevet halsende hund skal tillates når forholdne ligger til rette.

Med hilsen

For organisasjonene i region 2

Trude Flatland

Finn Aasheim

Rovviltnemnda i region 2

Vår ref: OAS

Deres ref:

Arendal, den: 29.10.2021

FORVALTNINGPLAN FOR ROVVILT I REGION 2- SØR-NORGE

Saka er handsama i viltutvalet og fylkesstyret i NJFF-Aust-Agder pr. e-post.

NJFF sitt syn er at forvaltningsplanen for rovvilt er eit godt arbeidsdokument for å forvalte rovvilt. Så denne planen støttar vi.

3 punkt vi kunne tenke oss blei teken inn i planen:

1. NJFF-Aust-Agder ønsker ei tildeling på jaktfelt slik at det er størst sjanse til at det blir skote dyr over heile forvaltningsområde på ein mest mogleg effektiv måte. Vi slit med sporsnø langs med kysten av gamle Aust-Agder, og når sporsnøen kjem så er mange gonger kvotene fylt. Vi ser ei stadig auke i gaupebestanden langs med kysten gjennom bilder frå viltkamera osv. Kan det på nokon måte tildelast slik at det kan bli felt gaupe også i kystkommunane i gamle Aust-Agder?
2. Når det gjeld kongeørn, så bør det være eit tak på talet kor mange dyr det skal være. NJFF-Aust-Agder sin oppfatning etter PM er at bestanden aukar kraftig.
3. Kvotefrie kvoter for gaupe bør innførast også i Valle og Bykle kommunar. Dette grunna meir observasjonar av gaupe i kommunane, samt at det er viktige beitekommunar.

NJFF-Aust-Agder
Ved Fylkessekretær Olav Schrøder
Åsbieveien 16
4848 ARENDAL
Tlf 95701685 mellom 0800-15.30
Mail: austagder@njff.no
Web: <http://www.njff.no/fylkeslag/aust-agder>

Norges Jeger-
og Fiskerforbund

Til

Rovviltnemnda i region 2

c/o Statsforvalteren i Oslo og Viken

Postboks 325

1502 Moss

sfovpost@statsforvalteren.no

Fra

NOAH - for dyrs rettigheter

Dronningens gate 13

0152 Oslo

register@dyrsrettigheter.no

01.11.2021

Høringssvar om ny forvaltningsplan for rovviltregion 2

NOAH – for dyrs rettigheter vil med dette komme med innspill til rovviltnemndas forslag til ny forvaltningsplan for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn i region 2.

1. Innledende kommentar

De fire store rovdyrartene (bjørn, jerv, ulv og gaupe) er kategorisert som sterkt eller kritisk truet på norsk rødliste, hvilket betyr at de har enten høy eller ekstrem høy risiko for å dø ut fra Norge. Rovviltnemndene har en sentral rolle i å ivareta rovdyrene og bidra til at artene ikke blir utryddet fra norsk natur. NOAH mener derfor at forvaltningsplanen bør inkludere et konkret mål om at rovdyrartene skal komme ut av status som truede arter, og en beskrivelse av hvordan man vil oppnå dette målet. Det finnes ikke noen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av store rovdyr i dag. Derimot foreligger det en slik forvaltningsplan for fjellrev. NOAH mener det ikke er noen faglig eller juridisk grunnlag til å gjøre en slik forskjell mellom forvaltning av ville arter. Tvert imot er Norge forpliktet til å beskytte ulv, bjørn, jerv og gaupe på samme måte som fjellrev.

NOAH mener at forebyggende tiltak som ikke innebærer skyting av dyr har fått for liten oppmerksomhet i planlegging og gjennomføring av rovviltforvaltningen. Det satses betydelige summer av penger på utvikling av beredskaper til å skyte dyr, men nesten ingen ressurser er brukt på utvikling av løsninger som reduserer tap av beitedyr til rovdyr uten at rovdyr skytes. Fokus på skyting av rovdyr er heller ikke en rimelig fremgangsmåte i en situasjon hvor regelverket gir adgang til å felle dyr kun unntaksvis, siden både Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven som utgangspunktet forbyr skyting av de truede rovdyrartene. Det bør heller være et overordnet mål om økt aksept og toleranse for rovdyr i Norge, og et større fokus på ikke-letale forebyggende tiltak i rovviltforvaltningen.

2. En forvaltningsplan som tar utgangspunkt i rovdyrenes biologi

Ethvert rovdyr spiser andre dyr som føde. Det er altså ikke slik at det er områder i Norge som skal være rovdyrfritt, eller hvor det ikke skal tillates at rovdyr streifer, det ville vært en gjennomgående svakhet om det ble lagt som premiss. I naturen jakter rovdyr primært på dyr med atferd som virker avvikende fra oppførselen til friske byttedyr. Sau og andre husdyr kan ha nettopp atypiske atferdstrekk som ikke deres mer robuste forfedre – ursauen – har.

Slik forvaltningen fungerer nå ved at rovdyr skytes ved såkalt «skadefelling» etter man hevder at det er tatt beitedyr, er ikke effektivt for beskyttelse av beitedyr. Skadefelling vil ikke være effektivt for å gjøre noe med den «vedvarende skadesituasjonen» så lenge det finnes rovdyr i Norge og Sverige. Det vil alltid forekomme rovdyr og vedvarende skyting vil ikke endre den situasjonen. Rovdyrangrep vil skje så lenge man fortsetter å slippe forsvarsløse husdyr i naturen. Å skyte hvert rovdyr som tar husdyr, er ikke en bærekraftig løsning. Hvert år påføres også tusenvis av sauer lidelse i utmarka uten at det har noe med rovdyr å gjøre. Dette utgjør 80% av tapene.

3. Det kreves større fokus på ikke-letale forebyggende tiltak

NOAH mener forvaltningsplanen trenger gode strategier for forebyggende tiltak som er ikke-letale, altså tiltak som ikke innebærer skyting og døde rovdyr. Det bør i mye større grad lages strategier for bruk av rovviltavvisende gjerder som vedlikeholdes, beredskapsbeiter slik at man kan ta hensyn til streifområder, utvidet tilsyn, vokterhund, flytting av sau til områder uten rovdyr, bruk av skremmeapparater og tidlig nedsanking. Det er fint at flere slike tiltak beskrives i forvaltningsplanen, men det problematiseres i alt for stor grad, enn at det sees på som en mulighet for å ivareta både beitedyr og rovdyr.

NOAH mener at det har vært uforholdsmessig fokus på felling av rovdyr i norsk rovviltforvaltning, mens Bernkonvensjonen forplikter kontraherende parter til å vurdere alternative ikke-letale løsninger. Prioritering av letale metoder er en politisk beslutning i Norge, men etter NOAHs mening er det for tiden ikke basert på vitenskapelig grunnlag eller på en langsiktig visjon om hvordan man effektivt kan dempe konfliktene mellom rovdyr og næringsinteresser. I tillegg må denne politiske beslutningen fortsatt ta hensyn til de juridiske rammene i naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.

En av hovedkonklusjonene fra studiene om hvordan å redusere rovdyr- og husdyrkonflikter er at det bør legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak, i stedet for reaktive tiltak (som felling er). Proaktiv forebygging kan være enten permanent eller midlertidig og påføres umiddelbart etter en predasjonshendelse. Selv om permanente forebyggende tiltak er dyrere, er de også mer effektive på lang sikt.¹ Flere studier antyder at en kombinasjon av forebyggende tiltak, erstatning for skade (og fjerning av enkelte såkalte problemdyr) er den mest rasjonelle og effektive tilnærmingen som samtidig legger til rette en mer forsvarlig bevaring av ulv.² Andre studier antyder at selv erstatning for skade kan slå uheldig ut, og at betaling til ikke-letale forebyggende tiltak kan være mer effektivt.

En studie publisert i januar 2018 i PLoS ONE «*Killing wolves to prevent predation on livestock may protect one farm but harm neighbors*»³ antyder, basert på resultatene fra feltforskning, undersøkelser og analyser av tidligere forskning, at skyting av ulv som forvaltningstiltak burde stanses, fordi skadene som dette forårsaker på ulv og husdyr ikke oppveies av fordeler. Den omtalte studien sier at det ikke er noe tegn på funksjonell effektivitet av letale metoder for å forhindre husdyrtap fra ulveangrep, fordi det i tidligere studier ikke har vært tatt hensyn til romlige forhold. Analysen antyder at eventuelle potensielle gunstige effekter av letale inngrep lokalt ville bli «kompensert» av skadelige virkninger for nærliggende gårder i samme området. Hvis de små, lokale forbedringene ble ansett som biologisk, etisk eller økonomisk viktige for en gård, ville man også måtte innrømme de tilknyttede kostnadene til nærliggende gårder og den biologiske, etiske og økonomiske betydningen for disse gårdene. På grunnlag av det foreliggende beviset kunne studien derfor ikke konkludere med at felling som forebyggende forvaltningstiltak hadde den ønskede effekten av å hindre fremtidige tap av husdyr. I stedet oppdaget studien en potensiell spill-over-effekt av de-predasjon fra en gård (der ulvene ble felt) på nærliggende gårder.

Ikke-selektiv felling av rovdyr har kun kortsiktig effekt og er ikke effektivt med hensikt å forhindre ytterligere angrep. Dette er på grunn av at det vandrer inn andre individer av den samme arten i området. En undersøkelse gjennomført i Spania kom til at felling av ulv er kontraproduktiv fra et skadehåndterings- og bevaringsperspektiv.⁴ Studien anbefalte å sette fokus på bedre dyreholdspraksis (ubeskyttet husdyr er mer utsatt for predasjon). Studien baserte seg på flere nye vitenskapelige publikasjoner og konkluderte med at felling av bestander av store rovdyr er uberettiget av vitenskapelige grunner. Felling undertrykker visse egenskaper i rovdyr og endrer dermed rovdirenes rolle i økosystemet. Forskerne påpekte dessuten at gjennomføring og utfall av forvaltningstiltak rettet mot store rovdyr bør vurderes av etiske grunner.

¹ EKTURRÁÐIÐ ER ÖKRUÐRÁÐGÆMFELT OG FJÖLKNING VÖNDUR OG NÆRBYGGING ER ÖKUNUR OG ÖRUFJÖLKNING ÖN RÖR ÖÐKUR R NIKUR BERUÐRÖRÖTT ÖN BARÖVA MFALNÉNLB
² HÖAFAÖRÐIÐ NÖNDÖNFA ÖRTR KRAÉ BÉI ÖFRÉ ÖMÖÁÐI É KNRRÖVAE BFM L L ÖBÉ ÖÐKUR Ö NKTÖRNE ÖNÖRN RRÖÖÖ BÜRTNÖURRUÖRR I ÖKÖBÉ FVAMFMAMMÉNLB
³ I KRÖÖRÉAUÖBÉÁRTRR KRAABÉ ÐI Ì FNÖAABFM L NÖBÉ ÖÖÖ ÖRÖNÖUR TFÖNÖRÖTÖNÖÖR RR ÖNÖRN R KV TÖNÖRNÖÖR ÖMÖÖR ÖNÖÖRÖBÉRI É É BAL L FL GANL NÖNMÖ
⁴ ÖNÖRÖNÖÖ ÖBÉ KÖNÖBÉ FNÖAÖH ÖNÖNÖRÉ ÖHNÖÖBÉI ÖNÖNÖÉ BFM L NÖBÄRRÖÖUR ÖÖKÖÖÖÖN NKTÖRNR KRÖÖR NÖÖRÖNÖÖÖÖR ÖNÖÖR ÖNÖÖÖÖ ÖRÖNÖÖ I ÖKÖBÉRI É É BAL L FNGANL NÖNLB ÖULÉB

Antallet rovdyr i området er ikke avgjørende

Det er bevis fra flere forskningsstudier at lokale forhold, ikke antallet av rovdyr, spiller en nøkkelrolle for å redusere omfanget av tap til rovdyr.⁵ Forskning gjennomført i Slovakia konkluderte med at faktorer forbundet med økt risiko inkluderer landskapstrekk, avstand til skogsdeksel, redusert tilgjengelighet av ville byttedyr eller høye tettheter av rådyr i beitemarker, lamming/kalving i buskvegetasjon, mangel på menneskelig tilstedeværelse, vokterhund, og muligens feilaktig avhending av kadaver. Forskingen pekte også på at enkelte variabler kan være av midlertidig karakter - for eksempel at ulv angrep husdyr mer etter mildere vintre.⁶ Fernández-Gil et al. viser til flere forskningsrapporter som forbinder antall drepte beitedyr med økt fellingsrisiko for ulven.⁷ Dette henger sammen med at nedgang i forbruk av hvert kadaver (ulv bruker mindre tid på kadaver fordi husdyreiere og SNO besøker kadavrene)⁸ som igjen, fører til at ulven er nødt til å angripe nye dyr.

Også forskning på andre, mindre rovdyrarter viser at biologiske prinsipper gjør at felling ofte har liten effekt.⁹ Istedenfor kunstig fjerning av rovdyr gjennom felling, vil endring i miljøforhold slik at mindre byttedyr har flere valgmuligheter for flukt/gjemsel være mer effektivt. I ulvens tilfelle er også byttedyret (tamdyrene) manipulert av mennesker og «kunstig» tilgjengelig i naturen – men det fjerner ikke det biologiske prinsippet om at det er byttedyrenes muligheter til å beskytte seg/beskyttes som må endres, ikke predatorernes tilstedeværelse. Også i andre situasjoner der dyr (ikke bare rovdyr) tiltrekkes av menneskelig aktivitet og dette oppfattes som uønsket, ser man at fjerning av dyre-individ(er) har liten og kortsiktig effekt. Det som har effekt er å gjøre et annet miljø mer tiltrekkende, samtidig som miljøet dyret tiltrekkes til gjøres vanskeligere tilgjengelig/mindre tiltrekkende. I ulvens tilfelle betyr dette at beitedyrenes miljø må manipuleres for å oppfattes som mindre tiltrekkende for ulven.

Beitepraksisens rolle

Resultatene fra den slovakiske undersøkelsen er bekreftet av den nylig publiserte studien om ulvepredasjon i Portugal. Denne forskningen konkluderte med at nivået av tapene er betydelig påvirket av beitepraksis.¹⁰ Undersøkelsen kom til at predasjonen var spesielt høy på beitearealer hvor dyrene går fritt i utmarksbeite. Predasjonsproblemet med denne praksisen var

⁵ HÖÖHBAČÖDRAI BAI NNÖNUNÖFAÈ BAČRTR KRAÈ BÈBAI ÖÖFRÈ UMÖÖÁBAI È KNÏRKKÖVAEBI BFM L:L:GBÈ ÖÖKÜÖ Ö NKTÖÖRTNE ÖNÖLNÖP NRÖÖÖÖÖR BÜRTNÖÖLÖRÖÖR I ÖÜKÖBÈ TVLMMFMAMNEMNB

⁶ È MNÖNUKA-ONNBÌ ÖNATNÖNÌ RÖÈÖÖÖÖ ÖÖÖNTKNPÖ

⁷ ÖNFRÖLNMEÇ ÖABAÈ KÜNÖAÈÈ FNÖVAH ÖNÖNNRAÈ BAHNÖÖABAÏ ENÖNÖÈ BFM L:NGBÄRRÖÖÖR ÖÖKÖÖTÖN NKTÖÖRTNR KRÖÖNR NRÜKRÖ NRÖNFKÜÖRÄVRÜÖR MÖTUKRÖ ÖRÖNÖÖ I TKÖBGERI È È BAL L:FNGÖL L:NÖ-NÖL:B

⁸ ÖNFRÖLNMEÇ ÖABAÈ KÜNÖAÈÈ FNÖVAH ÖNÖNNRAÈ BAHNÖÖABAÏ ENÖNÖÈ BFM L:NGBÄRRÖÖÖR ÖÖKÖÖTÖN NKTÖÖRTNR KRÖÖNR NRÜKRÖ NRÖNFKÜÖRÄVRÜÖR MÖTUKRÖ ÖRÖNÖÖ I TKÖBGERI È È BAL L:FNGÖL L:NÖ-NÖL:B

⁹ ÖÖÖÖTÖNÖKÖÖÖ KÖNKÖ NR R RTNÖKR ÖÖKR ÖÖRNBI ÖNÖNÖNFKÜÖR FÖL:NGBÌ ÖÖNÖNÖÖTÖ ÖRÖNÖ

[ÖÖÖ ÖÖÖNÖNÖNÖNFKÜÖRÄVRÜÖR ENÖÖÖÖTÖNÖKÖÖÖ KÖNKÖNÖRER RTNÖÖKR ÖÖKRÖÖRNÖNÖL NÖM](#)

¹⁰ ÖÖ NRÜKAÏ BAÄKFRÖRÄDÄRÖKÖÖAÏ ÄNKABFM L:NGBÌ RÖÖTÖNKÜÖR ÖR ÖKÖÖ Ö ÖRÖÖKÖÖAUNÖÖÖ ÖNÖNÖNÖRÖ ÖÖMKNÖFV LÖLÖNR LBÄÖÖÖÖKÖÖRÖNÖNFKÜÖRÄL L:NÖL:NÖMNB

imidlertid i stor grad konsentrert om de få besetningene som ble etterlatt ubeskyttet om natten, mens det semi-begrensede husdyrholdet led mye lavere tap på grunn av ulveangrep.¹¹

Undersøkelsen gjennomført i Portugal foreslår videre å fokusere på den bestemte beitepraksisen fremfor selve systemet, på grunn av den sterke økonomiske oppmuntringen for å opprettholde store besetninger. Slike rutiner kan omfatte gjerdning eller bruk av vokterhunder, spesielt om natten, og ikke å bringe ungdyr yngre enn tre måneder til beite. Sistnevnte tiltak hadde en særlig sterk effekt på ulvepredasjon i den frittgående praksisen, knyttet til den høye sårbarheten hos unge dyr.

Studien i Portugal foreslår at det er viktig å utføre forskning for å forstå bøndernes motivasjoner til ikke å gjennomføre ytterligere forebyggende tiltak og for å finne ut hva er de mest hensiktsmessige insentiver eller andre tiltak er, for å endre dagens praksis. Det er viktig å overvåke mulige bivirkninger av slike endringer i praksis, fordi tvungne endringer kan bli dårlig akseptert av bøndene og dermed øke konfliktnivået. Den portugisiske studien taler for en effektiv reduksjon av konflikt uten at den grunnleggende beitepraksisen i selv endres.

For norske forhold kan det være kompliserende at viljen til å forebygge skader i visse situasjoner er lavere enn viljen til å få bort ulven i seg selv. Fravær av ulv kan for noen miljøer være selve målet, og fravær av skader på beitedyr uten fravær av ulv, kan dermed bli sett på som mindre ønsket. NINAs nylig publiserte forskning om holdninger til rovdyr (2017)¹² antyder et slikt problem, da viljen til å bruke forebyggende tiltak eller justere seg til rovdyr i naturen er lav, nettopp fordi det primære målet er at rovdyr (ulv) ikke skal være i naturen. En slik holdning må i så fall avdekkes. Til tross for den nye statlige støtteordningen for kommuner med ulverevir, opprettet i juli 2017, er det 9 av 25 kommuner som kunne søke om støtte, som har unnlatt å søke eller også til og med nektet å motta penger fra ordningen.¹³ Enkelte av kommunene som har søkt, har valgt ren kompensasjon for å «synliggjøre de store tapene i jaktinntekter» istedenfor forebygging og kunnskapsarbeid – noe NOAH for øvrig mener er feil bruk av midlene. Det må gjøres klart at motivasjonen for tiltak fra myndighetenes side og for konfliktdemping, er at det er de potensielt negative effektene av ulv i kontakt med menneskelig aktivitet som skal fjernes. Det er ikke målet at ulven selv skal fjernes.

Fokus på bruk av midlertidige forebyggende tiltak på bestemte gårder/arealer

En annen studie har bekreftet at det er spesielle fordeler ved bruk av midlertidige forebyggende tiltak på bestemte gårder.¹⁴ Ifølge denne studien er risikoen for predasjon på

¹¹ ENRÍN URNINUSPNR ÓRÚRÖL KÚÖUNVFNUNRÖNRULS FNON UKFNIR ÚÖÖUN UKTMMR PRVUNÚÖKÚKÖ ÚÖNKÖNTBBULRÚKÚKÖURFÖN ÚÖPPNÚÖNKÖÖÖNBI URÚKÚKÖVFNUNRÖNR MÖRÖN UT FNUNÚNF UR FN RR FLNFARRN LRR TL Ö ÖFNŞPUN FNÖR NN ÚÖRÖNNFR NN UKRURÖÖÖNÚR ÖFTFNKURRB
¹² ÉTKRÖNÉ BAI PRÖNRAÉBRÖDNRÖRNADBM LNBÉ RFR NRURÖRÖRÖNF ÚÖURFN FRUNVFÉNRNÖÖNFÖK ML LÉ ÚÖM LNBÉ É É A HKTTFRULNNBMN LBÖUTUEVFKÖNBMUURREUR ÖÖÖKRÖNÖLMLMÉ EMNÍLOONÉ PRÖNRAÉBÉTKRÖNÉ BAI ÖÖKTÖDB FM LNBÍ ÖNPRÖÖÖNBBR URÖÖÖÖP UUNÖB
¹³ ÖÖTUÉÉÚÚÖBKÖKÖÖNRÉREÖRNFRÖLEÖFERNÖÖÖÖNR ÖÖRNÉ.B.LNOÖOB
¹⁴ ÉKTÖURRÁÉAI ÉRÖKRURRÁGBFM LÉ ÖGFNÖÖKÖÖV RÖNTNKUNN NKTÖR FN KÚKNPÖRÖ ÖNURN ÖÖRÖUFNKNÖN ÖUN RÖR ÖÖKÖR R NKU FN LBÉRÖRKÖÖATTÖN BARÖÖVAMNFGALNÑÉNLB

Det er ingen tydelig offisiell tilnærming til forebyggende tiltak og hvordan de skal prioriteres i Norge. Felleskriteriene om bruk av forebyggende tiltak kan utelukke at ubegrunnede preferanser fra enkelte interessegrupper dominerer beslutningsprosesser i norsk rovviltforvaltning. For eksempel er det problematisk at media vinkler sine oppslag om angrep på sau på en måte som ikke bidrar til å øke toleransen for rovdyr. Allmennheten får en oppfatning som bygger på myter om at ulven dreper for moro skyld («lystmorder»). Dette fungerer ikke mot konfliktredning. Dette hindrer også fruktbar diskusjon om hvordan man skal forebygge angrep på en måte som vil imøtekomme behovene til alle berørte. Med en tydelig retningslinje vil tilfeldige mediestemninger ikke i like stor grad kunne styre hvilke tiltak som blir iverksatt.

Studien om konflikter mellom rovdyr og husdyr i Slovakia anbefaler å sette opp et opplært spesial-team for å gjennomføre konfliktrednende tiltak, da dette vil forbedre deres effektivitet og de vil kunne motta tilbakemelding direkte fra lokalsamfunnet. Slike team benyttes også i USA – der de rykker ut og setter opp f.eks. flagglinjer for å avskrekke rovdyr fra beiteområder hvor det har vært angrep.

4. Hovedfokus på felling av rovdyr øker konflikten og forskyver holdninger overfor dyr generelt

NOAH vil understreke at effektiv konfliktredning ikke bare dreier seg om å få ned den faktiske skaden, men å øke toleransen for tilstedeværelsen av rovdyr. Hvis myndighetene i rovviltforvaltningen kontinuerlig setter hovedfokus på felling av rovdyr istedenfor å finne andre løsninger, forskyver dette holdninger overfor dyr generelt i samfunnet. Dette kan påvirke hvordan mennesker behandler dyr og innvirker på dyrevelferd i hverdagslivet. Vi mener at skiftet til andre ikke-letale løsninger i rovviltforvaltningen kan ha en bredere positiv holdningsskapende effekt i samfunnet. Dette kan oppfordre mennesker til å se på eventuelle konfliktsituasjoner med empati og forståelse for andre arter. Det bør være mer fokus på hvordan man skal leve side om side med rovdirene våre, fordi trykket på artenes habitater trolig vil øke, og for å unngå at ville dyr utsettes for ytterligere desimering. NOAH ser tendensen til å møte konfliktsituasjoner med letale løsninger som en generell negativ trend overfor ville dyr – også truede arter (f.eks. fugler). Denne trenden må motvirkes, og måten samfunnet løser konflikter med store rovdyr setter en standard. NOAH vil også bemerke at felling som hovedstrategi undergraver den viktige oppgaven alle lands myndigheter nå har for å øke respekten for ville dyr og sørge for at vill natur får mer, og ikke mindre, rom i fremtiden.

5. Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning

NOAH fremholder at det er uakseptabelt å videreføre en forvaltning hvor sterkt truede dyr ikke tillates å bevege seg i sine naturlige utbredelsesområder, dvs. områder som de selv velger eller har valgt ut å være egnet for dem. Det «vedvarende» problemet er ikke rovdirenes eksistens, men at beite drives slik at man hvert år finner det «nødvendig» å skyte dem. Det er åpenbart

ikke en bærekraftig løsning å drive kjøttproduksjon slik at man årlig tyr til skyting av truede ville dyr, selv i yngletiden.

Det er på høy tid at forvaltningsplanene inkluderer og legger til grunn forskning og biologi for utvelgelse av leveområder, snarere enn at planene utarbeides som et politisk kompromiss uten hensyn til dyrenes biologi og behov. Uegnede habitater for rovdyr gir ikke «prioritet» i de sonene de er politisk tildelt. Rovdyrene er avhengig av sammenhengende leveområder som gir artene mulighet til lengre vandring og leveområder uten store naturinngrep slik at det kan være en mulighet til å yngle på en måte som sikrer overlevelse i norsk natur. En kunnskapsbasert vurdering av egnede leveområder må legges til grunn for utvelgelse av prioriterte rovdyrområder.

NOAH er bekymret over den stadig mer restriktive tolkningen av prinsippet om differensiert forvaltning der tilstedeværelsen av rovdyr er likestilt med «skadepotensiale», og som brukes som hovedgrunnlag til skade- og lisensfelling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. NOAH mener at dette ikke er i tråd med Bernkonvensjonen. Selv om Lovavdelingen ikke anser prinsippet om differensiert forvaltning å være i strid med Bernkonvensjonen, uttalte avdelingen at dette prinsippet ikke bør tolkes som grunnlaget til å gi tillatelse til å skyte ulv utenfor ulvesonen i det øyeblikk ulven krysser inn i beiteprioritert sone. Etter Lovavdelingens syn kan vilkårene i naturmangfoldloven § 18 tolkes og anvendes i tråd med prinsippet om differensiert forvaltning så lenge «*differensieringen er lojal mot konvensjonens formål*».¹⁹ Prinsippet om differensiert forvaltning bør derfor brukes som en retningslinje ved utøvingen av skjønn med hensikt å ta en balansert og velbegrunnet beslutning som er basert på det beste kunnskapsgrunnlaget, men ikke som et selvstendig grunnlag til å skyte ulv og andre rovdyr.

I soneinndelingen som ligger i dagens forvaltningsplan er hele regionen å anse som beiteprioritert område for bjørn, jerv og ulv. Selv om det er bestemt at det skal være lav terskel for å ta ut rovdyr i slike områder, er det ikke gitt noen ytterligere forklaringer i lovverket om hva som utgjør en lav terskel for felling. Lav terskel for felling bør dessuten ikke føre til nulltoleranse for rovdyr utenfor sonen som er avsatt til dem. NOAH mener at myndighetene har tolket og anvendt dette prinsippet som om det i praksis ikke finnes noen som helst terskel for felling utenfor rovviltsonen. Det er svært problematisk at myndigheter fatter vedtak om skadepotensial kun basert på engangsnærvær av rovdyr i prioriterte beiteområder. Anvendelsen av sonebasert forvaltning har blitt meget mekanisk; rovdyr kan verken innvandre i eller passere områder utenfor rovviltsonen. Dette til tross for at store rovdyr er svært mobile dyr, og at de innimellom går inn i områder som er beiteprioritert. Prinsippet om geografisk differensiering slik det praktiseres i dag er en stor svakhet i rovviltforvaltningen.

NOAH vil påpeke at fastsettelse av områder som er prioritert for rovvilt må ta utgangspunkt i naturmangfoldloven § 5 som fastsetter «*Målet er at artene og deres genetiske mangfold*

¹⁹ ÅNFRÉRRÚNURÁRNRÚÐR L QNFÓULKÚÓKTÚÐNQ: ÖPFRÚNURÁRNRÆÐL GÆNRRNÊRRÚNURÁRNRUR L QNÚÐÖNFL ÚNFRNÚÐÖBK RÖÓÚRK RÖNNFRÚKÚTÖNNQUNRR FL NNFAL: TÖNNKUNFRÖQUNRR FL NNFÓUÐUNFR ÞFNUNFKR KFMNÖR NRÖR ÖNFRUKUNFRÖL ÖNR R NUNÖULKR KFMNÖBFL GÆNUÖÖNUL: TÖUNPÚTL ÚRNNRÖL FL FMKFNKUNFRÖNFRNFR ÚRNNRÖL FL FMKFNUNFRNFRNFRNFR

ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.»

NOAH hevder at prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er et virkemiddel som er ment til å gjøre det lettere å prioritere ulike virkemidler i forskjellige områder og hvor både Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven krever at det gis prioritet til løsninger hvor sameksistens mellom mennesker og rovdyr kan videreføres mest mulig. Man kan finne støtte for en slik fortolkning i en rekke av anbefalinger gitt av den Stående Komiteen mellom årene 1999- 2012: «(...) promote co-existence of viable populations of large carnivores with sustained development of rural areas in appropriate regions». Dette har blitt uttrykt i følgende anbefalinger: Recommendations No 74 (1999), No 82 (2000), No 115 (2005), No 137 (2008) and No 148 (2010), og i en litt endret ordlyd, men med samme innhold i følgende anbefalinger: Recommendations No 89 (2001), No 101 (2003), No 162 (2012) and No 163 (2012).

Rovdyrenes økologiske rolle og effekter av jakt

I kapittelet om «Rovvilt og andre samfunnsinteresser» i forvaltningsplanen står det at: «*Innen rammen av vedtatte bestandsmål og fordeling av disse til ulike rovviltregioner, vil rovviltet som toppredatorer ha stor betydning for det økologiske samspillet der de forekommer i faste reproduserende bestanden*». NOAH vil understreke at de store rovdyrene er en naturlig del av den norske faunaen, og de spiller en viktig rolle for å opprettholde den naturlige økologiske balansen. Dette avhenger ikke av politiske bestandsmål og inndeling av rovviltsoner. Det er derimot de såkalte bestandsmålene og inndeling av rovviltsoner som ikke stemmer overens med artenes naturlige utbredelsesområder som tvinger ulv, bjørn, jerv og gaupe til å forbli i truet tilstand. For at bestandene ikke lenger skal være truet og komme seg vekk fra rødlista, må de derfor få øke. Det er nødvendig å la de ville dyrene få mer rom, og gå bort fra kontrollpolitikken hvor mennesker skal bestemme hvor mange det skal være av andre arter. Rovdyr er en del av naturen, og fravær av dem skaper negative økologiske endringer. Forfølgelse av mennesker fører til større og raskere endringer i ville dyrepopulasjoner enn andre selektive faktorer som naturlige predatorer, miljøparametere og habitatendringer.²⁰ Jakt har et stort potensial til å bli et kunstig selektivt press på reproduktiv strategi og hele livshistorien til store rovdyr.²¹ NOAH mener det er på høy tid at rovviltforvaltningen tar hensyn til kunnskap om jaktens økologiske effekter, og hvordan bestandens overlevelse påvirkes av jakt på lang sikt.

Negative formuleringer bidrar til lavere toleranse for rovdyr

²⁰ «EKTO RÚAÁBI ÞÁI ÞÉ BÁKTORRÁÐÉ ÞI ÞÉ ÖRÖRRAÐABGKTÚNÁI BBBHNDÖ NÖNRAKRÑ ÁBÁBI ÖR NFBML É OBDÛR KR TFNKURTURÚT KNN RÚDNF KÖNRÚRÖTKÖNÖKRÖN Ö LÖN Ú ÖBGTNNNÖ ÖURÖLÖN É KURRKCANKNÖR V RÖI NÖRNÚÍ I A L É NÖNME ÖNÖB

²¹ JNFRUNFAA BGNÖLÖFA ÖA ÖNÖRÖHÖ ÖNUKEÄÖRNÖNÁÉ ÞÁI I ÚNRURÁÉBBFML NGBENUNFR ÖKRÚRÖÖNÖR N FNFRNÖNÖR Ö ÖNR KÖNFRÚR MNKUNKÖV MRNÖR KUAÖRÖNÖÖAKRÑ ÖÖRÖÖFNÖÖÖRÖLBBARÖÖVANNML ÖMNL ÖMNL B

NOAH reagerer på at det gjennomgående brukes negativt ladede ord om rovdyr i forvaltningsplanen. Ord som rovviltbelastet, utfordring, drept og skadegjører bidrar til å skape et negativt fokus på rovdyr som en «belastning» og et «problem». Dette negative synet på rovdyr stemmer ikke overens med det flertallet i den norske befolkning mener.

Opinionsundersøkelser utført de siste årene viser at flertallet i den norske befolkning ønsker levedyktige bestander av alle de fire store rovdyrartene. Dette gjelder også flertallet av de som lever i områder med rovdyr. For mange er altså tilstedeværelse av rovdyr noe positivt som blir forbundet med økt livsglede, livskvalitet og naturglede. Mange personer blir også negativt påvirket av skyting av rovdyr, selv om disse ikke roper like høyt som andre grupper. Vi vet at i små bygder og småsteder er det en belastning å stå fram som positiv til rovdyr. Men disse personene finnes der, fordi det ser man gjennom spørreundersøkelser. Det er et flertall som ønsker rovdyr, også i de områder hvor rovdyrene allerede er. Og der har rovviltnemnda en viktig og stor oppgave i å ivareta alle grupper i samfunnet, ikke bare de som roper høyest.

Konklusjon

Det bør inkluderes et konkret mål om at bjørn, jerv, ulv og gaupe skal komme ut av status som truede arter, og en beskrivelse av hvordan man vil oppnå dette målet i forvaltningsplanen. I tillegg bør det være et overordnet mål om økt aksept og toleranse for rovdyr i Norge, og mye større vekt på ikke-letale forebyggende tiltak i rovviltforvaltningen. Ikke-letale forebyggende tiltak problematiseres i alt for stor grad, enn at det sees på som en mulighet for å ivareta både beitedyr og rovdyr. Tilslutt oppfordrer NOAH til å fjerne negativt ladede ord som omhandler rovdyr, og omtale dem på en måte som bidrar til å øke toleransen og aksept for rovdyr i norsk natur.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter

v/

Henriette Løkken Diesen (Biolog)

Vinje kommune
Næringskontoret

Rovviltnemnda i region 2
Postboks 325

1502 MOSS

MOTTATT

02 NOV 2021

Moss
Statsforvalteren i Oslo og Viken

Sakshands.	Saksnr.	Løpenr.	Arkiv	Dato
LASSEMA	2020/3624	21969/2021	SA6	28.10.2021

Utskrift av sak 21/163 - Offentleg høyring - Forvaltningsplan for rovvilt i region 2

Plan- og miljøutvalet i Vinje kommune handsama sak 21/163, Offentleg høyring - Forvaltningsplan for rovvilt i region 2, i møte den 20.10.21.

Saka følgjer vedlagt.

Med helsing

Lasse Mathisen
landbruksrådgjevar

Brevet er sendt elektronisk og har difor ingen signatur.

Vedlegg: Sak 21/163

--

Arkiv saknr:	2020/3624
Løpenr.:	20850/2021
Arkivkode:	K47

Utval	Møtedato	Utval Saksnr
Plan- og miljøutvalet	20.10.2021	21/163

Sakshandsamar: Lasse Mathisen

Offentleg høyring - Forvaltningsplan for rovvilt i region 2

Vedlegg:

- 1 Høring på ny forvaltningsplan for rovvilt i region 2 Sør-Norge
- 2 Forvaltningsplan rovvilt REGION 2 - 15.09.21 red.

Bakgrunn:

Rovviltnemnda i region 2 har utarbeid eit framlegg til ny forvaltningsplan for region 2, som no er ute på høyring. Høyringsfristen er 1. november.

Rovviltregion 2 består av dei tidlegare fylka Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder. Tidlegare Hurum og Røyken er overført til region 4, i samband med kommunereforma.

Arbeidet med ny plan byggjer på gjeldande forvaltningsplan som blei vedtatt i 2017. Planen skal rullerast minst ein gong i kvar valperiode.

Rovviltnemnda har ein todelt målsetjing i forvaltninga, som sikrar levedyktige rovvilt bestander og matproduksjon med basis i utmarksbeite.

Rovviltforliket legg vekt på tydeleg sonering mellom område prioritert for beitedyr og område prioritert der dei fastsette måla for yngling skal nås. Dette gjeld tilhøva mellom 170 000 sau og lam på beite og målet om 12 årleg ynglingar av gaupe.

Gjeldande forvaltningsplan har ikkje eit slikt geografisk skilje, og nemnda meiner gjeldane praksis med ein dynamisk forvaltning fungerer. Det er brei oppslutning om dette, og det er ikkje framlegg om å endre gjeldande praksis.

Kunnskapsgrunnlaget vil bli oppdatert heilt fram til endeleg vedtak, derfor er planen på nokon område ufullstendig.

Grensene for region 2 er justert, med bakgrunn i regionreforma.

Vurdering:

Planen har ein klar målsetjing for forvaltninga, med klare strategiar og tiltak.

Roller i den regionale forvaltninga:

Planen lister opp dei ulike instansane i forvaltninga, og deira rolle. Dette i tråd med stortingsmelding nr. 15 Rovvilt i norsk natur.

Gaupe:

Region 2 har eit fastsett nasjonalt mål om 12 ynglingar av gaupe, dette tyder nærare 75 gauper i regionen. Bestanden skal liggje så nært bestandsmålet som mogleg, og sikrast ei naturleg utbreiing i regionen.

Kvotejakt basert på tapsstatistikk og bestandssituasjonen skal vere med på å redusere tapet av husdyr.

Bjørn, jerv og ulv:

Det skal ikkje etablerast yngling i regionen, men ein må forvente streifdyr i heile regionen.

Ein skal hindre etablering av revirhevdande individ, og terskelen for uttak skal vera lav også utanfor beitesesongen.

Lisensfelling skal vurderast årleg for alle artane med grunnlag i førekomst og skadeomfang året før.

Kongeørn:

Rovviltnemnda har ingen direkte rolle i forvaltninga.

Bestanden skal oppretthaldast på dagens nivå, og skal kunne ha ein naturleg utvikling dersom skadeomfanget ikkje seier noko anna.

Arealsonering:

Soneringen er avgrensa til forvaltning av gaupa som einaste art med bestandsmål i regionen.

For dei andre artane er heile regionen å sjå på som beiteprioritera område.

Nemnda legg opp til å føre vidare ein dynamisk forvaltning av gaupa, med prioritert beiteområde (buffersone) i delar av tidlegare Aust-Agder, der det ikkje er mål om yngling.

Resten av regionen vil ein forvalte som prioritert område for gaupe, med bestandsregulerande tiltak (kvotejakt).

Økonomiske virkemiddel:

Planen peiker på at det er viktig å samordne virkemiddelbruken innan landbruk- og miljøforvaltninga. Følgjande virkemiddel meiner rovviltnemnda kan nyttast:

- RMP (Regionale miljøtilskudd i jordbruket) – kommunane forvaltar dette
- Tilskudd til tiltak i beiteområde - kommunane
- RT (Regionale tilretteleggingsmidlar i landbruket) - fylkeskommunen
- SMIL (Spesielle miljøtiltak i landbruket) – kommunane

Akutte, førebyggjande og konfliktdempande tiltak:

Planen seier noko om kvar av desse punkta.

Meir kunnskap:

Kunnskapsnivået er generelt godt, med tanke på bestandsdata av rovvilt og om beitebruken i regionen.

Men likevel trong for meir kunnskap om årsak til tap i enkelte beiteområde.

Rådmannens framlegg til vedtak:

Plan- og miljøutvalet i Vinje kommune har ikkje merknader til framlegg til Forvaltningsplan for rovvilt region 2.
--

Rådmannen,

Jan Myrekrok, rådmann /s/

Handsaming i Plan- og miljøutvalet 20.10.2021:

Framlegg frå Halvor Lognvik:

Tillegg:

Forvaltning av rovvilt må opne for skadefelling utan at dette skal medføre komplikasjonar for den som feller.

Røysting:

Ein røysta fyrst over rådmannens framlegg. Framlegget blei samrøystes vedteke.

Ein røysta deretter over tilleggsframlegget til Lognvik. Dette fall med 5 mot 1 røyst.

Vedtaket blei då:

Plan- og miljøutvalet i Vinje kommune har ikkje merknader til framlegg til Forvaltningsplan for rovvilt region 2.
--